

A Fővárosi Ítéltábla a ... Ügyvédi Iroda ... által képviselt felperes nevéfelperesnek a ... Ügyvédi Iroda által képviselt ... alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében - mely perbe az alperes pernyertessége érdekében beavatkozott dr. képviselőügyvéd által képviselt ... - a Fővárosi Törvényszék 2012. november 22. napján kelt 8.G.42.274/2011/11. számú ítélete ellen az alperes részéről 13. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja;

kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 40.000 (Negyvenezer) forint + áfa másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes a keresetében előadta, hogy az alperes a ... Magyar Zrt. feladótól átvett 92 db plazma TV közúti fuvarozását végezte ... - ... viszonylatában; a címzett részére történő kiszolgáltatáskor 19 darab készülék hiányzott, mely a CMR fuvarokmányra rávezetésre került. A feladó szállítmánybiztosítása alapján a kárt a felperes 2010. június 16-án megtérítette, így a Ptk. 558. § (1) bekezdése értelmében törvényi engedményesként fellépve kérte az alperest a CMR Egyezmény 17. cikk 2. pontja és 27. cikk 1. pontja alapján - a fuvarozói felelősségi limit figyelembevételével - 1.627.170 forint árukár és annak 2010. június 16. napjától a kifizetés napjáig járó évi 5 % késedelmi kamata megfizetésére kötelezni.

Az alperes érdemi ellenkérelmében az összegszerűséget nem vitatva a kár 10 %-át meghaladóan kérte a kereset elutasítását, hivatkozva arra, hogy nemzetközi közúti fuvarbiztosítási szerződése - mely szerint a kártérítési limit 200.000 euró, az önrész 10 %, de minimum 50.000 forint - alapján az önrészt meghaladó körben az alperesi beavatkozónak kell a kárért helytállnia; 162.717 forint és annak késedelmi kamata erejéig a vele szemben támasztott követelést elismerte.

Alperesi beavatkozó a jogalapot vitatva a kereset elutasítását kérte, az összeget nem tette vitássá; utalt arra, hogy felelősségbiztosítási szabályzata szerinti kockázatviselése mértéke alacsonyabb a kárigénynél.

Az elsőfokú bíróság 2012. november 22. napján kelt 8.G.42.274/2011/11. számú ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 1.627.170 forintot és annak 2010. június 16. napjától a kifizetésig számított évi 5 % mértékű kamatát, valamint 200.960 forint perköltséget.

Megállapította, hogy a felperes jogelődje és az alperes között a Ptk. 488. § (1) bekezdése szerinti, a Nemzetközi Közúti Árufuvarozási Szerződésről szóló 1956. május 19. napján kelt Egyezmény hatálya alá tartozó nemzetközi közúti árufuvarozási szerződés jött létre. Az 1971. évi 3. számú törvényerejű rendelettel kihirdetett Egyezmény (a továbbiakban: CMR) 4. cikke alapján a fuvarozási szerződésről fuvarlevelet állítottak ki, mely a 9. cikk 1. pontja szerint igazolta a fuvarszerződés megkötését, annak feltételeit, illetőleg az áru átvételét. A gépkocsivezető fuvarlevélre történő azon feljegyzése, miszerint a rakodásnál nem volt jelen, a CMR 8. cikk 2. pontjába foglalt fenntartásnak nem minősül, mivel azt a feladó a fuvarlevélben kifejezetten nem ismerte el. A CMR 17. cikk 1. pontja szerint a fuvarozó felel az áru teljes vagy részleges elveszéséért vagy megsérüléséért, ha az elveszés vagy megsérülés az áru átvételének és kiszolgáltatásának az időpontja között következett be. A gépkocsivezető meghallgatásáról felvett jegyzőkönyv alapján az elsőfokú bíróság kifejtette, a fuvarozás tartama alatt következett be az áruhiány, a 19 darab TV készülék eltulajdonítása, így a CMR 17. cikk 1. pontja alapján a fuvarozói felelősség megállapítható. A felperes csatolta az áruszámlát, a Ptk. 558. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően igazolta a jogelőd kárának a megtérítését, mindezért a CMR 23. cikk 1. pontja szerinti mértékben kötelezte az elsőfokú bíróság az alperest a hiányzó TV készülékek 1.627.170 forintos értéke és annak a CMR 27. cikke szerinti évi 5 %-os késedelmi kamata megfizetésére.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben annak a megváltoztatását, a kereset elutasítását kérte, változtatlanul arra hivatkozva, hogy CMR felelősségbiztosítási szerződése alapján a bekövetkezett kárt az alperesi beavatkozónak kell viselnie.

Fellebbezése kiegészítésében kifogásolta, hogy a pert megelőzően a felperestől írásbeli felszólítást nem kapott, így nem teljesültek a Pp. 121/A. § (1) bekezdésében foglalt feltételek, a kárösszeg kifizetésére történő felszólítás nem alkalmas a jogvita peren kívüli rendezésének a megkísérlésére, így a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasításának lett volna helye.

Álláspontja szerint a perben nem nyert bizonyítást, hogy a bekövetkezett kárért a felelősség az alperest terheli; az áru felrakásakor a gépkocsivezető nem tudta ellenőrizni a rakomány teljességét, ebből következően nem állítható, hogy a jármű menet közbeni feltörése során tulajdonították el az összes hiányzó készüléket. Tekintve, hogy a kárfelelőssége nem igazolt, a pert pedig a kárért felelős személy ellen kell megindítani, felperesnek hiányzik a követelés érvényesítéséhez szükséges perbeli legitimációja.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását, alperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte. A felelősségbiztosítási jogviszony alapján történő kárrendezésre alperesi kárfelelősség megállapítása esetén kerülhet sor, így ellentmondásos az a fellebbezési érvelés, hogy az alperesi beavatkozóknak, és nem az alperesnek kell helytállnia.

A Pp. 121/A. § (1) bekezdésébe foglalt feltételek teljesítésének a hiányára vonatkozó fellebbezési előadás a másodfokú eljárásban nem vezető figyelembe, az alperes ugyanis az első fokú eljárás során nem állította, hogy per előtti felszólítása nem történt meg.

A felperes álláspontja szerint érdemben is alaptalan a fellebbezés kiegészítés; a CMR fuvarlevél 18. rovatába tett fenntartás megfelelősége hiányában a 8. cikk 2. pontja és 9. cikk 1. pontja szerinti vélelem állt fenn a feladott mennyiség fuvarlevél szerinti darabszámban megtörtént átvételére, ezen vélelmet az alperes nem tudta megdönteni.

A felperes törvényi engedményesként keresetindítási joggal rendelkezik, függetlenül attól, hogy alperes kártérítési felelőssége fennáll-e. A fellebbezésben kifejtett jogi álláspont helyállósága esetén általában nem keresetet elutasító ítéleteket kellene hozni kártérítési felelősség hiányában, hanem permegszüntető végzéseket.

Alperes fellebbezése nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, és helytálló az abból levont jogi következtetése is.

Nem osztotta a Fővárosi Ítélőtábla alperes keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasításának a szükségességére és felperes kereshetőségi joga hiányára vonatkozó eljárásjogi - ebből következően elsődlegesen vizsgálandó - fellebbezési érvelését az alábbiak szerint.

A 2009. évi LXVIII. törvény 2010. augusztus 1-jén hatályba lépő 14. § (1) bekezdése szerint a 2009. január 1-től kötelező per előtti egyeztetést előíró Pp. 121/A. §-a hatályát veszítette, tehát a keresetlevél 2011. február 2-i benyújtásakor már nem volt irányadó; ezen jogintézmény ismételt Pp. rendszerébe illesztésére a 2010. évi CLXXXIII. törvény 106. §-ával csak 2011. március 1-jei hatállyal került sor, mindezért alaptalanul hívta fel az alperes a fellebbezésében a Pp. 121/A. §-ában foglaltakat. Erre tekintettel csupán megjegyzi a Fővárosi Ítélőtábla, hogy a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasítására a bíróságnak a per tárgyalásába bocsátkozása előtt van módja, ezt követően - a perelőkészítés szakaszában nem észlelt pergátló körülmény fennállása esetén - permegszüntetésre van lehetőség a Pp. 157. § a) pontja szerint. A kötelező per előtti egyeztetés elmaradása a Pp. 157. § a) pontjában - mely a Pp. 130. § (1) bekezdés a) - h) pontjaira utal vissza - nem nevesített perakadály, így a per megszüntetésére nem ad alapot.

A perbeli legitimáció a fél és a per tárgya közötti anyagi-jogi kapcsolatot feltételez, azt, hogy a felperest az alperessel szemben megillessen a keresettel érvényesített jog. A perbeli legitimáció hiánya a kereset elutasítására kell, hogy vezessen, kivételesen merülhet fel eljárásjogi kérdésként akkor, ha a pert csak jogszabályban erre feljogosított személy indíthatja meg, vagy ha a per csak meghatározott személy vagy személyek ellen indítható meg, ezen feltételek teljesülése hiányának (aktív vagy passzív legitimáció hiánya) a jogkövetkezménye a keresetlevél Pp. 130. § (1) bekezdés g) pontja szerinti idézés kibocsátása nélküli elutasítása, vagy a per Pp. 157. § a) pontja szerinti megszüntetése.

Felperes érvényesített jogára tekintettel jelen perben sem az aktív sem a passzív perbeli legitimáció hiánya nem merült fel; felperes a Ptk. 558. § (1) bekezdése szerinti törvényi engedményesként támasztott igényt az alperessel szemben, nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor érdemben vizsgálta a követelését és ítélettel határozott annak megalapozottságáról.

Alperes első fokú döntés érdemére vonatkozó fellebbezési okfejtése sem helytálló az alábbiak szerint.

Tekintve, hogy a per nem vitás adatai szerint a küldeményt az országhatáron túlra kellett továbbítani, így nem tévedett az elsőfokú bíróság annak megállapításakor, hogy a Ptk. 506. § (1) bekezdése alapján a jogvita elbírálására elsődlegesen az 1971. évi 3. számú tvr.-rel kihirdetett Nemzetközi Közúti Árufuvarozási Szerződésről szóló Egyezményt (CMR) kellett alkalmazni.

A CMR 8. cikk 1. a) pontja értelmében a fuvarozó az áru átvétele alkalmával ellenőrizni tartozik - többek között - az árudarabok számára a fuvarlevélbe bejegyzett adatok pontosságát, amennyiben erre nincs megfelelő módja, a CMR 8. cikk 2. pontja szerint köteles fenntartását, indokaival együtt a fuvarlevélbe bejegyezni; helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy ezek a fenntartások a feladót csak abban az esetben kötelezik, ha azokat a fuvarlevélben kifejezetten elismerte.

Teljes egészében osztotta a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy a perbeli CMR fuvarokmány 17. rovatában feltüntetett azon bejegyzés, hogy „A felrakásnál nem voltam jelen.” nem minősül a CMR 8. cikk 2. pont utolsó fordulata szerinti fenntartásnak, ebből következően a CMR 9. cikk 1. pontja értelmében a fuvarlevél kellően bizonyította, hogy az alperes az árut az okiraton szereplő mennyiségben vette át fuvarozásra, és ennek hiánytalan kiszolgáltatásával tartozott.

Az elsőfokú bíróság részéről ugyancsak helytállóan felhívott CMR 17. cikk 1. pontja szerint a fuvarozó felelős az áru teljes vagy részleges elveszéséért vagy megsérüléséért, ha az elveszés vagy megsérülés az áru átvételének és kiszolgáltatásának időpontja között következett be, valamint felelős a késedelmes kiszolgáltatásért.

A per nem vitás adatai szerint az alperes a rakományt hiányosan szolgáltatotta ki, 19 darab TV készülék hiányzott, azt, hogy az elveszés nem az áru átvétele és kiszolgáltatása között következett be, nem bizonyította, és a CMR 17. cikk 2. pontja szerinti mentesülési okok fennálltát sem mutatta ki, így nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az árukárért a CMR 23. cikk 1. pontja szerinti mértékben fennálló kárfelelőssége fennálltára vont le következtetést és a keresettel egyezően marasztalta.

Jelen jogvita az alperes és az alperesi beavatkozó közötti biztosítási szerződéstől függetlenül elbírálható volt, alperes biztosítási jogviszonya alapján biztosítója helytállási kötelezettségére alapítottnan felperes felé fennálló saját fizetési kötelezettségét nem háríthatja át, felperes közvetlenül vele szemben jogosult az igényérvényesítésre. Annak nincs akadálya, hogy az alperes a pervesztessége okán az alperesi beavatkozótól - amennyiben annak feltételei fennállnak - a biztosítási szerződés teljesítését követelje, ennek kimeneteléhez azonban jelen perben fennálló fizetési kötelezettségét - kellő jogi alap hiányában - nem kötheti.

Tekintettel arra, hogy a fellebbezésben előadottak sem eltérő tényállás megállapítására, sem eltérő jogi következtetés levonására nem adtak alapot, a Fővárosi Ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - utalva a Pp. 254. § (3) bekezdésében foglaltakra - helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Fővárosi Ítélőtábla a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte a felperes másodfokú perköltsége megfizetésére, melyet a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alkalmazásával 40.000 forint + áfa összegből álló jogi képviseleti munkadíjban határozott meg.

A Fővárosi Ítélőtábla a másodfokú határozatát a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyaláson kívül hozta meg.

Budapest 2014. május 29.

Dr. Tibold Ágnes s.k.,
a tanács elnöke

Levek Istvánné dr. s.k.,
s.k.,
előadó bíró

Dr. Felker László
bíró